

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 stotink. — Oglasi drugih po 20 stotink. — Oglasi denarnih zavodov po 12. — Mali oglasi po 20 stotink. — Najmanj po 12. — Oglasi naročnika in reklamacije se pošiljajo izključno novici Edinosti, v Trstu, ulica Františka Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Naše novo leto

Staro leto je za nami. Poslovalo se je, od nas za vselej in stopili smo na prag novega leta 1922, po Kristusovem rojstvu. Milijoni in milijoni ljudi raznih ver in vseh možnih narodov si stiskajo danes prijateljsko roke in si izrekajo topla vabila za bodočnost, ki se skriva v neprodno temnih hramovih časa in usode. Vsa kuma med nami je nekako tesno pri srcu na ta veseli, toda resni dan novega leta. In to je popolnoma naravno. Praznik novega leta je sicer eden med najveselejšimi, kar jih obhajamo, toda novoletno veselje je vendar le enostransko. Naše novoletno veselje gre namreč predvsem na račun starega leta, ki nas je ravnokar zapustilo. Veselimo se srečno prebiti dobe, ki je za nami in ki smo jo premagali. Bili smo močnejši od nje in zato smo veselili. Toda čim se zavemo, da se nahajamo v tem svojem veselju pred novimi vrati in da ne vemo kakšen sprejem nam je še pripravljen v tem temnem stanovanju usode, tedaj nam postane tesno pri srcu, naše veselje se spremeni in tisto resno-zaupno novoletno razpoloženje, ki dela ta praznik tako značilnega.

Blagor ljudem i narodom, ki jim je dano, da bodo danes brez posebne skrbi za svojo bodočnost lahko čisto izpraznili čašo svojega novoletnega veselja. Malo jih je v sedanjih dobi splošne krize. Naš jugoslovanski narod i v Primorju pa gotovo ne bo med njimi. Naše novoletno veselje bo zagrenjeno z žalosnimi spomini na težke dni, ki smo jih morali prebiti v starem letu. Lansko leto je bilo za naš narod doba neznanstva tuzhkih preizkušenj. Naše narodno leto se vedno krvavi od ran, ki mu jih je prizadejalo kruto leto 1921. Vseled tega se danes ne moremo veseliti z drugimi srečnejšimi narodi. Kljub temu pa lahko obhajamo današnji dan s posebnim ponosom. Leto 1921 je bilo najvažnejša doba v naši zgodovini po svetovni vojni in smemo se po pravici ponašati, da smo to dobo junško in dostojno preživeli, pretpeli in tudi prenesli.

Lansko leto je bilo namreč za nas polno odločilnih dogodkov. Takoj v začetku starega leta (5. januarja 1921) je bila proglašena uradna aneksija naših pokrajin h kraljevini Italiji. Doba medzvezniške zasedbe je s tem prenehala in naše dežele so postale del italijanskega kraljevstva. Mi smo ta dogodek sprejeli z obljubo »da bomo z našimi rokami in našimi očmi ostali zvesti sebi«. Italijanski narod je dobil z našimi deželami in našim Snežnikom tiste meje, o katerih je od svojega prepoda dalje ne prestopa sanjal. Dobil pa jih je s tem, da je mogel anektirati našo po večini prebivalstva slovansko pokrajino. Mesto da bi to dejstvo bilo odgovornim in neodgovornim veljakom italijanskega naroda nekako

izhodišče za spravljivo in miroljubno ravnanje z našim ljudstvom, smo se morali pripraviti, da je baš naš zemljepisni položaj izvor njihovega sovraštva. Pod pretezo »najvišjih državnih interesov« so se vršila nad našim ljudstvom nezasišana nasilja, ki so dosegla svoj vrhunec ravno nekam v sredi lanskega leta povodom splošnih državnih volitev. Volilna grozodejstva, ki so jih zagrešili fašisti v Istri, se ne morejo popisati. Kljub vsem grozotam in volilnim sleparijam pa smo tudi volilno preizkušnjo prestali dostojno ter smo lahko ponosni z našimi uspehi. Naše poslance smo si izvojevali ob zločinskem prelivanju nedolžne slovanske krvi in ob treskanju fašistovskih bomb.

Jedva se je bila polegla volilna borba in že so iskali proti nam nove preteve. Iz naših se znano Bonovo afero. Pod popolnoma izmišljeno pretezo, da je Bon, ki je odkopaval laške padle vojake, bil Slovenec, so nam zažgali Narodni dom pri Sv. Ivanu in telovadnico v Rojano. Prizadeli so nam s tem nov običuten udarec, toda tudi v tej zadevi smo bili moralni zmagovalci, kajti dokazali smo, da ni bil Bon naš človek. Pred sodiščem pa je bil pozneje Bon sploh oproščen. Kaj naj rečemo o maščevanju, ki ga vršijo nad nami kadarkoli se pripeti kak incident v Dalmaciji? Ne rajdemo prave besede, s katero bi mogli dovolj označiti smešnost in neupravičenost takega postopanja.

S spominom na neizrečeno trpljenje, ki smo ga morali prenesti, se torej poslavljamo od starega leta in nastopamo novo. Naše trpljenje ima zgodovinsko važnost. Stranke, ki gospodarijo sedaj po ulicah italijanskih mest, so stranke vojne. Nekateri hočejo in iščejo vojno z Jugoslavijo. Potreben jim je primeren povod za to krvavo pustolovščino. Iščejo ga z nasilji proti slovanskemu prebivalstvu, češ končno bo vendarle moralo to prebivalstvo zgubiti potrpežljivost ter bo napravilo kak neumnost, ki bi izzvala napetost med Italijo in Jugoslavijo in potem tudi vojno. Toda moč našega ljudstva je ravno v njegovi izdržljivosti v trpljenju. Zavedajmo se, da bi bila vojna med Italijo in Jugoslavijo velika nesreča za obe državi. S svojim trpljenjem prispevamo k ohranitvi miru in ravno zato ima naše trpljenje veliko važnost.

To dejstvo moramo vedno imeti pred očmi in posebno danes na novo leto, ko se spominjamo žalostne preteklosti in ko nas navdajata strah in skrb za bodočnost, ki nam je usojena v novem letu. Našemu že dovolj preizkušenemu narodu voščimo od vsega srca, da bi mu bilo prihranjeno vsako nadaljnje trpljenje.

Jugoslavija

Kralj Aleksander v Sloveniji

LJUBLJANA, 30. Na poti iz Kamnika v Zagreb se je kralj Aleksander ustavil v Ljubljani. Na vsaj poti do palače pokrajinske uprave na Bleiweisovi cesti ga je občinstvo navdušeno pozdravljalo. Kralj se je še isti dan odpeljal v Zagreb.

Na kolodvoru so pozdravila kralja t. blastva in ogromna množica.

Narodna skupščina

BELGRAD, 30. Na včerajšnji seji narodne skupščine je bilo sprejeto poročilo verifikacijske odbora, po katerem se razveljavlja mandat demokratskega poslanca Kirbiša radi naknadno ugotovljenega nedostataka potrebne večine glasov ter se mesto Kirbiša pokliče v zbornico Skoberne (SLS). Nato je ministrski predsednik Pašić prečital program nove vlade. Našel je vse zakonske načrte, katere bo morala rešiti skupščina. Sledila je razprava o poročilu finančnega odbora o bugetnih dvanajstih. Razprava je trajala do 8. ure zvečer in je bila jako živahna. Pri tej razpravi je nastopil tudi Stojan Protić, čigar pojavi je zbudila precej zanimanja. V svojem govoru se v obče presenečenje ni dotaknil političnih vprašanj, temveč je se strogo držal predmeta ter razpravljal samo o finančnem položaju.

Prvatski blok se želi pogajati z vlado? BELGRAD, 30. Semkaj je prispel podpredsednik Hrvatskega bloka dr. Šurmin. Po korakih, ki jih je izvršil, je sklepali, da je prišel v specialni misiji. Dolgo je konferiral z justničnim ministrom dr. Markovićem. Kakor je izvedel poročevalec »Jutra«, je pojasnil dr. Šurmin razmere na Hrvatskem in izjavil, da bo imel Hrvatski blok pri prihodnjih volitvah skoro vse mandate. Zato je zahteval, da se čim prej vpostavi obojni s hrvatskim blokom.

Italijanske zahteve zaradi dogodkov v Sibeniku

RIM, 31. Nekateri listi so javili, da je italijanski konzul v Splitu cav. Umita spomnil dr. Metličić, deželnemu predsedniku Dalmacije te-le italijanske zahteve zaradi sibenjskih dogodkov: 1. da jugoslovanska vojska in civilna oblastva obzlujejo dogodke v Sibeniku; 2. da se krivici brezpogojno kaznujejo; 3. da jugoslovanska vojskova izkaže čast italijanski zastavi; 4. da jugoslovanska vlada izda proglas na narod, v katerem bo obžalovala dogodke v Sibeniku.

Dr. Metličić je baje odklonil te po-

poudarjajoč, da so italijanski mornarji izzvali izgrede.

Nekateri listi smatrajo celo, da se je kralj Aleksander vrnil iz Slovenije tako hitro ravno zaradi tega diplomatskega zapletljaja.

Rusija

Pisatelj Vladimir Korolenko umrl

PARIZ, 31. »Temps« javlja iz Revala: Iz Harkovega javljajo, da je dne 25. decembra umrl v Poltavi slavni ruski pisatelj Vladimir Korolenko. Vladimir Korolenko je bil rojen 15. junija 1853. v Žitomiru v Voliniji. Pozneje je študiral teologijo v Petrogradu in nato poljedelstvo v Moskvi. Leta 1879. je bil izgnan v Sibirijo, kjer je preživel 7 let. Vsa njegova dela, med katerimi sta najbolj znana »Slepi muzikant« in »Makarov sen«, so pisana pod vtiskom doživljanja v Sibiriji.

Italija

Italijansko - grška pogajanja

ATENE, 31. Atensko časopisje piše zelo obsirno o pogajanjih, ki se sedaj vrše v Rimu med italijanskim ministrskim predsednikom Bonomijem, ministrom Della Torretta, predsednikom Gunarismom in ministrom vnanjih stvari Baltazijem. Časopisje pričakuje, da bodo imela ta pogajanja za posledico popoln sporazum med Italijo in Grčijo.

Priprave za zgradbo predelne železnice. RIM, 31. Načrt za predelno železnico progo se bliža rešitvi. Železniška uprava pripravlja načrta za delo v stelijskem in gamspitzskem predoru, da ju more čim prej predložiti v odobritev. Istočasno se pripravljajo potrebni dokumenti za izročitev nekaterih postaj na progi od Kreda do Trbiča v najem kakor javni ustanovi, ki naj bi pripravila stanovanje za osebe, ki bo pridruženo vodstvu in nadzorstvu pri delu.

Reševanje eskomptne banke

RIM, 31. V ministrskem predsedništvu, v ministrstvu za industrijo in v italijanski banki se vrše nepretrgoma pogajanja med finančniki, industrialci in zastopniki delavstva za rešitev onih podjetij, ki so bila odvisna od eskomptne banke in za preprečitev brezposelnosti kot gotove posledice poma v eskomptni banki.

Banka bo baje poizkušala nekoliko izboljšati svoj položaj s tem, da zniža številko svojega uradništva in da zmanjša plače. Ravnatelj rimske podružnice napolijske banke Tomaso De Angelis, ki je bil imenovan od sodnije za sodnega komisarja za eskomptno banko, je medtem že začel pregledovati račune v banki.

Po poma v italijanski eskomptni banki RIM, 31. Porazni vtisek, ki ga je naredila na trgovce in finančne kroge vest o poma v italijanski eskomptni banki, katerega najhujše posledice je preprečila vlada zadnji hip s tem, da je dovolila tej tako važni banki moratorij, se še vedno ni popravil. Čeravno je že splošno znano, da je banka zaprla svoje urade, se vendar še vedno zbirajo ljudje pred njeno centralo in njenimi podružnicami, da bi izvedeli, kaj bo z njihovimi vložki. Splošno razburjanje postaja še večje veled vesti, ki prihajajo iz inozemstva, ki je, kakor se zdi, izgubilo vsako vero v italijansko gospodarstvo.

Vlada bi hotela ublažiti splošno paniko. Vsled tega sta podala minister za industrijo in ministrski predsednik v včerajšnji seji senata pomirljive izjave. Minister za industrijo Belotti je pojasnil vzroke, zaradi katerih se je zopet uveljavila institucija moratorija, ki je bila l. 1903. nadomeščena z institucijo preventivnega konkordata. Poudarjal je, da se je to zgodilo v prvi vrsti zaradi upnikov, ki bi s preventivnim konkordatom izgubili tudi do 40% svojih vložkov, dočim bodo z moratorijem izgubili mnogo manj ali pa nič, če bo šlo po sreči. Sedaj vpeljani moratorij pa ni tak kakor prejšnji, temveč je prilagojen novim razmeram, tako da bodo upniki čim bolj zaščiteni, krivci pa brezpogojno kaznovani. Tudi se moratorij ne bo mogel dovoliti vsem zavodom, temveč samo onim, ki odgovarjajo zahtevanim določbam odloka o moratoriju. Vlada je že zdavnaj razpravljala o sedanjem ukrepu, toda odločila se je na ta korak šele v zadnjem hipu, ker ni hotela povzročiti prevelike panike. Solidni zavodi, ki ne rabijo moratorija, bodo lahko še bolj razvijali svoje delovanje in jim bo vsled tega obistnovo še bolj zaupalo. Dogodek z eskomptno banko, od katere živi toliko drugih zavodov in v katero je imelo ljudstvo neomejeno zaupanje, je zelo žalosten, toda ljudstvo naj se pomiri, ker moratorij je bil izdan z namenom, da se čim bolj zaščiti njegove koristi.

Minister za industrijo je tudi pozval ljudstvo, naj ne izgubi zaupanja v druge bančne zavode, ki so imeli skupno z eskomptno banko italijanski finančni promet, ker sedanjí dogodki lahko sicer ogrozijo državno gospodarstvo, ne bodo ga pa omajali. Minister je končal z velikim navdušenjem svoj govor, ki pa ni navdušil vseh senatorjev. Senator Terri je dejal: »Za prav, gospod minister, toda niste nam povedali, kaj nameravate narediti. Dežela hoče vedeti to!« Minister ni odgovoril na to vprašanje.

Ministrski predsednik je tudi porabil svojo govorovno, da bi pomiril ljudstvo. Povedal je, da je vlada izdala odlok o moratoriju, šele ko je preizkušala vsa druga sredstva. Ko je postal položaj eskomptne banke zelo nevaren, se je po inicijativi ravnatelja italijanske banke sestavil konsorcij, ki je sklenil pomagati eskomptni banki s 600 milijoni. Toda vse je bilo prepozno in vlada je morala izdati imenovani odlok, da prepreči še hujše zlo. Na vsak način pa gre le za polom ene banke, ne pa za splošni polom in ljudstvo naj ne izgubi zaupanja v druge zavode.

Po teh izjavah je senat odobril začasni proračun.

Francija

Francoski minister za javna dela za splenitev železniškega materiala na levem bregu reke Rena.

PARIZ, 31. Letroquer, minister za javna dela je prošil vsled stavke nemških železničarjev vojnega ministra za dovoljenje, da sme zapleniti železnice na levem obali reke Rena. S tem namerava minister za javna dela zagotoviti prevajanje premoča, ki dosega dnevno množino kakih 1800 ton. Letroquer je pozval odškodninsko komisijo, naj preprta nemško delegacijo, ki se nahaja sedaj v Parizu, o potrebi, da se smatra za pevaženje prenosa, ki ga mora Nemčija izročevati kot odškodnino, za zelo nujno.

Za obnovitev odnošajev s sovjetko Rusijo. PARIZ, 31. »Petit Journal« javlja, da je gospodarska konferenca včeraj soglasno odobrila pogoje za obnovitev odnošajev z Rusijo.

Vprašanje nemškega premoča in odškodninske komisije. PARIZ, 31. »Liberté« piše, da je komisija za odškodnino vzela na snazne izjave nemških delegatov glede izročevanja premoča, katerega se je zadnje dni izročilo 15.000 ton. Odškodninska komisija bo uvedla preiskavo, da ugotovi, ali so te trditve točne. Nemška vlada je s svoje strani ukresala odločne ukrepe, da za jamci redno izročevanje premoča.

Po francoski zmagi na washingtonski konferenci. — Ameriško časopisje na strani francoske. PARIZ, 31. Listi javljajo iz Washingtona, da zvrta »New-York Tribune« svo odgovornost za to, da je Francija odklonila sprejem ameriško-angelskega predloga glede podvoznikov, na Anglijo in Zedinjene države, katerim očita, da niso dale Franciji dovolj jamstev za njeno varnost in za njeno odškodnino. »Washington Herald« in »New-York Times« izjavljata, da je francoska zahteva povsem upravičena, ker ona mora vendar skrbeti z svojo varnost, ko ni dobila nikakih garancij. »Boston Transport« očita ameriškim navodilom in da se podgrava anglijskim navodilom in da so ameriški tehniški snatrali število 90 tisoč ton podvoznikov kot najmanjša močjo. Listi javljajo iz Londona, da tudi »Morning Post« povsem odobrava francosko zahtevo.

Številko prebivalstva v Franciji

PARIZ, 31. Uradni izid splošnega ljudskega štetja v Franciji, vitezvi v Alzacio-

Loreno je ta-le: Skupno znaša število francoskega prebivalstva 39.402.739, od katerih je 1.350.449 tujcev. Leta 1911. je znašalo število prebivalstva 39.604.902, med katerimi je bilo 1.132.696 tujcev.

Gospodarska konferenca začela svoje delo. PARIZ, 31. Gospodarska konferenca, ki je nekaka predpriprava za sestanek vrhovnega sveta v Cannesu, je začela včeraj svoje delovanje pod predsedništvom Loncherja.

Koncert na Eifelovem stolpu poslušan v Bruxellesu

PARIZ, 31. Listi javljajo iz Bruxellesa: Koncert, ki se je izvajal na Eifelovem stolpu v Parizu, je bil sprejel potom brezzičnega telefona v Bruxellesu, kjer se je prav lepo slisalo.

Španka

Špansko-nemški trgovinski dogovor. MADRID, 31. »Epoca« javlja, da se je nemško-španska trgovinska pogodba obnovila za eno leto.

Agencija »Fabra« zagotavlja, da ta vest ni točna, ker španska vlada je pred kratkim to pogodbo odpovedala, toda rok za odgovoditev odpovedi tega dogovora je eno leto, dočim je za druge odpovedi mnogo krajši.

Avstrija

Zvišanje pristojbin v javnih obratih.

DUNAJ, 31. Meseca januarja se bodo zopet zvišale pristojbine za nekatere javne obrate. Železniške pristojbine se bodo zvišale za 300 odstotkov, poštne, brzojavne in telefonske pristojbine za 200%. Tramvajska vožnja bo stala bržkone 50 kron. Kilogram kruha bo stal bržkone 300 kron.

Avstrija odobrila benečanski dogovor pojočno.

DUNAJ, 31. Uradno se javlja, da je predsednik avstrijske republike odobril benečanski dogovor. Uradno poročilo o tej odbitvi pravi: dobrih tega dogovra ne pmeni uradnega priznanja ljudske glasovanja v Sopronju, ki se — kakor je vlado ponovno naglašala — ni izvršilo nepristranski in slobodno, kakor je določal benečanski dogovor. Ta dogovor se je odobril po želji zaveznikov, ki so sporčili, da se ne sme več odlašati z odobritvijo, če se neče omajati zaupanje v avstrijsko politiko. Druga dva vzroka za odobritev sta bila dolgovani obzir nasproti veleavstrij, ki so prevzele posredovanje med Madžarsko in Avstrijo, in pa sklep poslanske konference z dne 23. decembra, s katerim je bil priznan izid ljudskega glasovanja v Sopronju in zaukazana izročitev tega ozemlja Madžarski.

Ogrska

Incident čehoslovaškega vojaškega atašeeja v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 31. Veliko senzacijo je vzbudil incident čehoslovaškega vojaškega atašeeja, stotnika Viteca, ki so ga bili policijski organi napadli in ga odvedli na policijo, kjer so ga pridržali skoro 24 ur. Ta incident je diplomatskega značaja. Stotnik Vitec je član mednarodne kontrolne komisije za razorožitev madžarske vojske in je odločno nastopil proti novemu, madžarskemu brambnemu zakonu. V diplomatskih krogih smatrajo, da je bil napad dogovorjen in posledica stotnikovega nastopa. Čehoslovaška vlada vložil pri madžarski oster protest radi kršenja eksteritorialnosti.

Madžarski teror v okolici Sopronja.

DUNAJ, 31. »Reichs Post« javlja iz Sopronja, da je prišlo v Sopronju 800 oboroženih civilistov, ki so izjavili, da namerajo kaznovati osebe, ki so glasovale za Avstrijo.

Reka

Dr. Nikola Biasi nov reški župan

REKA, 31. Občinsko zastopstvo je imenovalo z 19 glasovi proti 4 za predsednika z župansko častjo dr. Nikolaja Biasija.

Na pragu novega leta

Mogočne državne tvorbe starega veka so se zrušile, ker so bile zgrajene na zastarelem svetovnem nazoru, ker niso nprava načela odgovarjala več tedanjemu razvoju družbe, kakaj novo svetovno naziranje izraženo v Kristusovem nauku o enakosti, bratstvu in ljubezni je s čarobno silo poglalo trpeče človeštvo v novo valovanje. Iskalo je izhoda iz poganske hladne teme v novo svetlo življenje. Doba tednjega boja med idejo ljubezni in nasilja zaznamuje nešteto idealnih mučnikov, ki so brez strahu darovali svoje posvetno življenje za dobrine posmrtnega življenja. In ko je pozneje človeštvo nešteto krat izgubilo smer, ko je sovraštvo in nasilje pokopalo ideale prednikov, ko se je zdelo, da pojde človeštvo v pogubo, so ravno mučniki s svojim sijajnim zgledom poživljali in kazali potomcem pot, ki so jo zgrešili. In takih mučnikov, ki so svetli vzori značajnosti, zaznamujemo v zgolovni vseh narodov od najstarejših časov pred Kristusom, kakor tudi pozneje in do današnjih časov. Zakaj vkljub temu, da so umirali za različne ideale, za navidezno različne smotre, so umirali vendarle za dobrot družbe in človeštva in so si zaslužili naziv junakov. Skoraj vsak narod, skoraj vsaka družba ima svoje junake in tiste, ki jih ne more zaznamovati, ne zaslužijo, da živijo. Ti junaki so kvas človeštva, so njegovi rešeniki ob času, ko se nahaja družba v kritičnem položaju, ko ji preti poguba.

Zadnje svetovno katastrofo, katere posledice čutimo vsak dan bolj, je povzročilo nevzdržno medesebojno razmerje narodov in držav, ki so do zob oboroženi prežali drug na drugega; zadostoval je malenkosten povod, da se je vnel svetovni požar, ki je pretel in preti še danes uničiti človeštvo. To nam dokazuje današnji položaj držav in narodov. Zmagovalci in premaganci sta takorekoč le dve besedi z enim pojmom, zakaj oboji so premaganci v zmislu, da je svetovna vojna pretresla do temeljev eksistenčne temelje človeške družbe. In danes po treh letih takozvanega miru se nahaja to izmučeno, okrvavljeno, decimirano človeštvo še vedno na zgrešeni poti, išče izhoda iz pvojnega kaosa.

Nbroj junakov je padlo tudi v tej vojni za narodne in človeške ideale in iz vojne-ga pogorišča so vstali osvobodjeni narodi kot žetev krvne setve padlih in trpečih junakov. Toda ti narodi so pozabili na ideale svojih junakov, obožujejo in časte pač te junake, nikakor pa ne izpolnjujejo njihovega poslanstva. V splošnem prevladuje sovraštvo, nasilje, prevara. Gospodarski polom kot posledica svetovne vojne grozi pogubiti cele družabne organizme. In ti organizmi iščejo svojo rešitev v tem, da okra-dejo svoje bližnje. Toda taka rešitev je nemogoča. Narodi in države naše dobe so pretresno navezani drug na drugega, da bi smrt enega koristila drugemu.

Pohlep po bogatstvu in velikih dobičkih je npravo pokvarilo cvet nekdanje družbe. Slepavstva, velikanske nekanovane tatvine, pokvarjenost ustvarjajo v posameznih državah tvorbah vedno večjo brezposelnost, vedno večjo revščino. Sistem držav današnje družbe s carinskimi obzidji, z okosno sebično gospodarsko politiko stopnjuje gospodarsko krizo na vsem svetu. Gospodarsko svetovno gibanje postaja vsak dan bolj mednarodno, tako pri izkoriščevanju vseh pri izkoriščanih. Socialna razlika med premožnim in nemaničem se poglablja, razredni boj stopa v ospredje. Beda in trpljenje je tu. Tega ne more nihče zanikati, ne prezeiti. Nahajamo se v položaju, ki ne more dolgo trajati.

To je žalostna bilanca ob sklepu starega leta. Na pragu novega leta moramo ugotoviti, da nam niso zadnja mirovna leta prinesla, kar smo pričakovali. In če se ozremo na našo deželo, tedaj vidimo, da so nastali za našega delavca in kmeta težki časi borbe za kosček kruha. Poleg tega smo izpostavljeni tudi izbruhom narodne nestrpnosti naših nasprotnikov in ti izbruh-pi povečujejo še naše trpljenje. Edina to-lazba za nas je ta, da nismo v tem trpljenju osamljeni, vse polno je na širnem svetu trpečih bratov. Toda če pogledamo v zgodovino, tedaj nas ona uči, da je človeštvo prestajalo in srečno prestalo velike krize. Zato smo trdno prepričani, da morajo priti boljši časi, da se mora današnja družba preoroditi, če hoče še nadalje žveti. Nahajamo se v prehodni dobi. Praktično življenje vsak dan bolj dokazuje, da ne more človeštvo teptati v neizmernost nprava načela, ki so nastala pred več tisoč leti.

Begajoče človeštvo išče izhoda iz neznosnega položaja, našlo ga bo v ljubezni, ne v sovraštvi in prevari. Končno mora zmagati dobro nad zlim in to je naša srčna želja na pragu leta 1922.

Za našo deco!

Od nekdanj že se rodoljubi spominjajo o priliki novega leta naših zasebnih šol in otroških vrtec, ki so nam edino jamstvo za to, da ohranimo narodu našo deco in z deco bodočnost.

Glavna sredstva za vzdrževanje teh zavodov so prostovoljni prispevki vseh, ki ljubijo svoj rod, in ki so se do nedavnega redno stekali. Udarci pa, ki so v tem letu zadeli posamezne dele našega naroda in ki so zahtevali hitre pomoči za prizadete, nam niso dovolili, da bi bolj intenzivno spominjali rodoljube na njihovo sveto dolžnost. Tako so se dohodki izdatno skrcili, med tem ko so izdatki ostali isti oziroma celo porasli. Potreba je velika in zahteva nujne pomoči.

Obračamo se vsled tega do vseh, ki vam je na srcu leželo, da ohranimo našo mladino pred potučenjem, z nujno prošnjo, da po svojih močeh žrtvujete za naše šolstvo. Otvorjamo zbirko pod geslom: Za našo deco v oproščenje novoletnih voščil.

Darove sprejema upravništvo Edinosti. Odbor moške podružnice CMD.

...

...

V oproščenje novoletnih daril so darovali gg.: dr. Abram, dr. Wilfan, dr. Slavik, dr. Sedmak, dr. Pertot, A. Čok, po 50 Lir, dr. I. M. Čok 25 dinarjev, H. P. 20 Lir, Milka 20 Lir, Uster Fr. 10 Lir; F. A. 1 Liro. — Darove sprejema uprava Edinosti.

Dnevne vesti

SREČNO NOVO LETO voščilo uredništvo, uprava in tiskarna »Edinosti« vsem rojakom.

Poslednja ravnateljstva. Dan na dan nam prihajajo pritožbe s strani naših naročnikov, da jim list zelo neredno prihaja. Dva, tri dni nič, potem pa po več številk hkratu. Doga je se tudi, da po par številk v tednu sploh ne dobi. Mi smo strogo preiskali radi tega nedostatk pri odpravnosti, a dokazali so nam dokumentarčno, da se list točno razpošilja. Kje je torej vzrok nedostaku, ki nam povzro-

ča občutno materialno in moralno škodo. Stvar je tem hujša, ker živimo v državi svobode tiska, isobodnega izražanja misli, v državi, kjer more vsaka politična struja svobodno uveljavljati svoje ideje in zasledovati svoje cilje. Sedaj pa vprašamo: Kako veljavo ima za nas svoboda tiska, izražanja svojega mišljenja in zasledovanja svojih ciljev, če pa to, kar tiskamo, ne prihaja med ljudstvo? S tem postajajo vse te svobode za velik del našega ljudstva iluzorne. In vendar smo tudi mi državljani Italije in njeni zakoni veljajo tudi za nas kakor za vse druge. — Na podlagi gori ugotovitvega si smemo domnevati, da se neprilicnosti dogajajo na pošti ali vsled površnosti ali pa namerom s strani podrejenih organov. Proti takemu stanju se moramo upreti najodločneje. Zahtevamo od poštnega ravnatelstva, naj ukrepe takoj najstrožje odredbe, da pride tudi v tem pogledu do urejenih razmer, kakršne morajo vladati v moderni in slobodni državi. To vendar ne gre, da bi bil naš list priči svobode tiska podrejen cenzuri uslužbenec poštne uprave, oziroma njihovi samovoljni — politiki! Ravno pošta je naprava, ki mora vsem enako služiti! To bodi povedano slavnemu poštному ravnatelstvu na ves glas.

S. Prosek. — Umrl je mož! — Ne ni umrl! — Oči le črne je zaprl, — da se po trudu in po boju — oddahne v blaženem pokoju. — Te besede pesnikove nam silijo v spomin, ko je moral naš Prosek zopet zagrebsti enega prevrlih svojih sinov. — Med njega božično razpoloženje je dahnili trmasti duh. Dne sv. Stefana, ravno ko je vrel ljudstvo od pobožnosti iz cerkve, je pretužilo završalo iz hiše žalosti, da je nehala biti srce moža, ki so mu lepo vrsto let zaupno izročali tržaški okolici svoje najdražje — svojo mladino. V 34. letu, takorekoč šele na pragu moške dobe je moral iti mestni učitelj g. Bukavec Lojze v črni grob. In to v dnevih, ko potrebuje naše ljudstvo najbolj svojega mojstra; kajti od skrbih za življenje in udarčih krute usode ni naših ljudi nikdar zapustel nepotolažen.

V rednih razmerah bi lahko doživel starost in užival kedaj mirno sad svojega truda, toda kaj smrti so mu vložili krvniki iz leta 1914. Nekaj mesecev pred padcem Avstrije je zapustil zaradi bolezni fronto, v katero so ga bili gnali in ki se mu je bila pristidila do dna srca.

Z naslednjim šolskim letom je nadaljeval z učiteljevanjem. Za službeno mesto si je izprosil svojo rojstno vas Prosek, kjer si je nameraval ustvariti mirni dom. Pa Bog je sklenil drugače.

Torilec njegovega vestnega delovanja ni bila le šola. Marljivo kot čebelnica, natančen in skrajno vesten je bil tudi v delovanju raznih naših kulturnih ustanov na Proseku in nekaterih v Trstu, ki so izgubile v njem pravega čraka in razsodnega svetovalca obširnega levnega obzora. Bil je očiten častilec Trsta, duševni brat Sokola Ambrožiča, ki je kot boljše umevajočo sokolsko idejo v misli te joji lepo četo Sokolov. Razen drugih ustanov mu je bila kaj na srcu po vojni zopet ožljena domača »Sok. ljud. knjižnica«, za katero je sestavil podoben načrt o sistematičnem izobraževalnem delu na leposlovnem ju. Koncem preteklega leta je ustvaril flaglo za čitalnico, katero je hotel po nje delokrogu označiti za nekaj kulturni n, v katerem naj bi se centraliziralo kul. no snovanje vseh društev na Proseku. Vsa pravljata dela so bila po njega zaslugi pom dovršena, le dovoljenja za obstoj take anove s strani polit. oblasti ni mogel izpovati.

Kaj pa je bil pok. Bukavec šol. mladini, si ko čital pri pogrebu iz obrazov šolskih ok. Bil je mladini drugi oče. Pa ne le šolska ideja, marveč tudi že odrasla mladina ga je lala in ljubila z ono ljubeznijo, ki je lastna nežni mladini.

Kakšno spoštovanje in ugled je užival ni v življenju — tako je užival tudi ob smrti. greb, ki se je bil vršil pret. sredo, 28. 12. 21. bil veličasten. Spreved je otvorila šolska adina, za katero je korakal umernih korar. sokolski naraščaj. Pokojnikovo krsto so ili krasni venci najbojših sorodnikov in raz. društev ter sveže cvetice brhkih deklet v trih narodnih nošah. Zastopana so bila vsa istva. Vse staro in mlado je stopalo umerje. sprevednih korakov ob zvokih koracnik ostink s strani domače goble. V imenu ske mladine se je poslovila od drake prijatelja in blagoga učitelja s cvetko v ležnost učenka Stoka Vlasta ob odprtem bu. — Imenitno je govoril g. J. Daneu kol sedesnik tuk. učitelj. društva. Poslovil se je njega tudi njegov tovariš g. Fr. Cibic.

Ja, dragi nam Lojze, nenadomestna je vrzel, si jo zapustil v Svoji rodni vasi, zato ostane of spomin vsem Prosečanom in drugim nmem neizbrisljivi last Tvojemu spominu! Zlata duša, počivaj auru!

o tovarn zaprtih! Socialistični »Lavora« ugotavlja, da je sedaj v Julijski Krajini tovarn zaprtih! Ribiška industrija je v prejš. njh časih tako cvetela, da je zaposlovala 8000 delavcev in je izdelovala letno nad 100.000 kvintalov blaga, ki je predstavljala svoto 100 milijonov. Vse te tovarne bi morale izdatno večati proizvodnjo dežele in služiti njeni gospodarski vzpostavitvi. Ista vlada pa — pravi »Lavoratore« — ki meče milijone v žrelo nekaterih velikih industrij, umetno vzdrževanih podjetij, ne more in ne zna omogočiti življenja tem našim podjetjem, ki niti ne potrebujejo državne podpore, ker živijo svoje življenje, ker zajemajo svoje potrebščine iz dežele same. Tu ne gre za podporo kakim bankam ki jih vo-

dijo bankroterji, gre le za to, da bi se dopuščal svoboden razmah naravnim silam in da bi se preprečilo vsako oviranje. gre za industrije, ki bi mogle tisočim delavcem dajati zaslužka in pospeševati gospodarstvo in trgovino. A kdo se tu briga za to? Tako se postopa z Julijsko Krajino!

Našemu ljudstvu Te dni je prišlo in bo še prihajalo k Tebi naše dijaštvo z nabiralnimi polami ter prosilo, da pristopi v največjem številu kot podporni član v »Počitniško Zvezo«. Potrebno se mi zdi, da v naslednjem s par besedami pojasnim, kakšen je namen in pomen P. Z. za Te in naše dijaštvo, kako so naloge in dolžnosti, ki se jih navzame vsakdo s tem, da postane podporni član P. Z. Liki potovalnim organizacijam v raznih drugih državah se je tudi v Gorici oktobra t. l. osnovala podobna »Zveza« a ne kot samostojno društvo, ampak le kot odesk Akad. fer. društva »Adrija« v Gorici! Seveda se ne more glede obsega primerjati podobnim samostojnim društvom, vendar pa ni nič manjše važnosti in pomena od onih, če ne še večje, da si moramo smatrati le kot imitacijo omenjenih samostojnih Zvez s širšim obsegom in programom!

Namen društva je agitacija med jugoslovensko akademsko in srednjošolsko mladino iz Italije, da prepoznajo Italijo, predvsem naše kraje, proučuje domače razmere in spoznava novo državo. Pridobiva naj sredstva, ki olajšujejo potovanje, t. j. brezplačno hrano in prenočišče. Prvi del namena lahko doseže dijaštvo samo, da pa zamore tudi drugi del, je neobhodno potrebno, da mu priskoči na pomoč vse naše ljudstvo. Zato naj postane vsakdo, ki le more, podporni član »P. Z.« s tem, da se zaveže dati potujočemu dijaku, ki se izkaže z legitimacijo »P. Z.« med velikimi počitnicami (od 15. julija do 15. septembra) brezplačno hrano in prenočišče ali vsaj samo hrano oziroma samo prenočišče.

Da je naša potovalna organizacija zelo potrebna, ne bo menda nihče zanikal. Inteligent mora poznati svojo domovino, svoje ljudstvo. Nepobitno dejstvo je, da dušo naroda in njegov značaj najlažje spoznamo v narodu samem in da je popolnoma ničev ugovor, ki se upa trditi, da spoznamo narodovo psiho najlažje doma! Vsaka vas, vsako selo ima svoje posebnosti, svoje ljudi, ki se medseboj precej razlikujejo, dasiravno utegnejo imeti mnoge skupne znake. Psihologija naroda je važen študij, ki zavzema eminentno važnost v javnem življenju.

V najtežjih prilikah našega naroda je bila srednjošolska in visokošolska mladina vedno v prvi vrsti narodnih borcev. Njen ogenj in njeno navdušenje sta vzpodbujala in bodrila ljudstvo in njena plemenita poštenost je bila vglad vsemu našemu narodu! Da more naša mladina ostati zvesta tej svoji stari, slavni tradiciji, da zamore uspešno vršiti naloge, ki si jo je stavila, je nujna potreba, da ne ostane varana v svojih nadah, ki jih ima v naše ljudstvo. Naša potovalna organizacija se nima nikake tradicije, a si jo bo morala in so jo bo sigurno ustvarila; to bo tradicija slehernega Primorca, ki živi in umre v svojo zemljo. Da se to doseže, je treba, da izpolni vsakdo, dijaštvo in javnost svojo dolžnost! Predsednik.

NB. Kdor hoče postati podporni član »Počitniške Zveze«, ni pa prišel k njemu nobeden dijak z nabiralno polo, naj blagovolji poslati svoj naslov z navedbo, kaj je pripravljen dati brezplačno na razpolago (hrano ali prenočišče, ali oboje) na Akad. fer. društvo »Adrija«, Gorica.

Predstava v korist tuberkuloznih vojninih invalidov. Opozorjamo, da bo družba »Ollandini e Gentili«, katera gostuje v gledališču »Nazionale«, dala v torek 3. t. m. izredno predstavo v korist tržaške sekcije Državnega združenja tuberkuloznih po vojni. Vstopnice se dobivajo pri blagajni.

Obšinsko gledališče G. Verdi. Danes popoldne ob 2.30 se bo pela Wagnerjeva opera »Walkiria«, in sicer po znanih cenah. Zvečer ob 8.30 tretja repriza Cimarosijeve opere »Tajna poroka«, ki je žela toliko pohvale pri prvih dveh vpriporitvah.

Danes ob 4. uri popol. vai k otroški prireditvi pri Sv. Jakobu, ki se bo vršila v prid božičnice za otroke slovenske šole!

Naročnikom »Gor. matice« v mestu Vsi, ki so naročili, oziroma plačali knjige »G. M.« v mestu (v ulici S. Francesco 20), a omenjenih knjig še niso prejeli, se pozivljajo, da se tekom tega tedna zgledajo pri poverjeniku (Salita di Greta št. 1, II. vrata 7).

Narodni dom v Barkovljah. Kdor ima fotografije požgane dvorane narodnega doma v Barkovljah, naj jih blagovolji posoditi uredništvu »Mladike« v Gorici, ul. Carducci št. 2.

Upravništvu oml. lista Naša Nada javlja, da je s 6. brojem zaključilo poslovno godinu. Zato moli sve dosadnje pretplatnike, koji još nisu namirili pretplatu, da to učine do 10. sečnja 1922. Dalje poziva učiteljstvo i svakoga Jugoslovana, da se i nadalje pretplate te da nadju tim više novih pretplatnika za taj jedini hrvatski list naše mladeži.

Dužnost svakog slovenskog omladinskog prijatelja, osobito pako slovenskoga učiteljstva je, da se naruči na taj mladinski list, što ga izdaje Zveza slovenskih učiteljskih društva u Trstu.

Mandolišćina skupina M. D. P. ima redno vajo danes v nedeljo ob 12—14 ure. Ker se bliža obletnica, se prosijo člani, da se polnoštevilno udeležijo vaj. Obenem se

sklicuje sestanek danes ob 16 v navadnih prostorih. Vsak naj prinese učino za januar.

Iz tržaškega življenja

Velika tatvina v upravi okrajne bolniške blagajne v ulici dei Gelsi. — 80 tisoč lir škode. Nočni čuvaj pri okrajni bolniški blagajni v ulici dei Gelsi Marko Zulin, stanujoč z bolešno materjo v istem posloju, je hotel včeraj ob prvih jutranjih urah zakuriti peč v upravi omenjenega zavoda, kjer stoji velika železna blagajna. Tedaj pa je presenečen zapazil na blagajni, okoli katere je ležalo raznovrstno vlomilno orodje, veliko luknjno. V uradu je gorela tudi električna luč, kar je jasno pričalo, da so opravljal tatovi svoje delo nemoteno.

Pozneje je prišel na lice mesta komisar iz policijskega komisiariata v ulici Guido Brunner vitez Ciampoli, ki je bil obveščen o tej tatvini, in zasljal Zulinija in njegovo mater. Oba sta izjavila, da nista slišala po noči najmanjšega ropota. Zaslšan je bil še en čuvaj, ki je spal v pritličju. Tudi ta je izjavil, da ni slišal nič po noči. Dognalo se je, da je zmanjkalo iz železne blagajne 80 tisoč lir, s katerimi so imeli biti včeraj plačani uslužbenici. Policija zasleduje predrzne tatove, a o njih ni doslej ne duha ne sluha.

Blazna ženska hotela umoriti moža in sina. Dva kr. stražnika, ki sta patrolirala pred snočnim ob pozni uri po ulici Molin grande, sta slišala obupno klicanje, ki je prihajalo s prvega nadstropja hiše št. 40: — Na pomoč!... Umorila bo očeta in mene.

Stražnika sta skočila v prvo nadstropje. Toda vrata, ki so vodila v stanovanje, odkoder je prihajalo klicanje na pomoč, so bila zaprta. Tedaj sta stražnika vdrla s silo v stanovanje, kjer sta našla tridesetletnega mladeniča, ki je bil malo prej klican na pomoč, zbegano žensko, ki je blazna, kakor se je pozneje ugotovilo, in postarnega moža — mož blazne ženske, — ki se je tiščal v nekom kotu in komaj dihal. Zbegana žena, ki je neprestano vihtela nabrušeno sekirico in grozila navzočim s smrtjo, je bila razorožena od stražnikov.

Blazna žena, ki se priče Marija B., je bila odpeljana v mestno bolnišnico, kjer so jo sprejeli v opazovalnico.

Čevlji ga je izdal. 20 letni Karl Irgel, stanujoč v ulici Commerciala št. 13, je vdril včeraj pri belem dnevu v stanovanje Stanzerja v ulici delle Beccherie in odnesel nekaj zlatnine v vrednosti 500 lir. Tičko marda ne bi zlahka padel v past, ko bi ne izgubil v Stanzerjevem stanovanju — čevlji, katerega je neki »Michel« na prvi hip spoznal za Irgeljevega. Tat, ki je mel smolo, potiva v zaporu Coroneo.

Drugi vlom v železno blagajno. Druga velika tatvina je bila izvršena preteklo noč v škodo društvene tiskarne v ulici Trento št. 4. Tudi tu so predrzni tatovi prevrtili železno blagajno in odnesli iz nje 24.350 lir. Policija zasleduje tičke.

Na južnem Tirolskem in pri nas

Mirno, stvarno, dostojno, brez strasti — sine ira et studio — je južnotirolski poslanec Toggenburg v svojem zadnjem govoru v poslanski zbornici razložil italijanski javnosti, kako sodijo njegovi soplemenjaki o sedanjih upravi na južnem Tirolskem. V svojih izjavah je zjel vsa polja, vse panoge javne uprave. Njegov govor je bil verno zrcalo pogreškov in zmot, ki jih g. generalni komisar Ceredaro in njegovi pomočniki zagrešajo na škodo interesov prebivalstva sploh in nemškega še posebej. Na ta način škodujejo komisar in njegovi podrejeni državi sami. In kar treba posebej poudariti: vsi ti grehi in krivice se dogajajo ali z izrecnim ali pa vsaj tihim soglasjem osrednje vlade. Zato je ta poslednja ne le sodgovorna, marveč v prvi vrsti odgovorna za upravno politiko, ki jo je bil poslanec Toggenburg vzel pod svoj ostri kritični nož. A ni izrekel le sodbe, marveč je tudi podkrepil s konkretnimi ugotovitvami.

V uvodu članka, v katerem smo posneli izvajanja rečenega poslanca, smo rekli, da so izvajanja Toggenburga v visoki meri zanimiva in važna tudi za nas Jugoslovane v Julijski Krajini. Gotovo. Glede gospodarskih vprašanj utegne imeti južni Tirol tudi svoje posebne razmere in potrebe, krajevne, oziroma deželne, ki se ne krijejo po vsem z onimi naše dežele. Toda kar je rekel o politični upravi v ožjem smislu, o praksi in metodah na polju šolstva, o jezikovni praksi pri državnih oblastih, na železnihah itdi., velja v polni meri tudi za nas. Ceredaro in Mosconi sta si kot politična upravitelja nasproti drugodrogim državljanom tesna sorodnika, prava brata.

Toggenburg je označil načelo, ki bi moralo biti merodajno, vrhovno za vsako

pravično in pametno upravo — ako hoče res pospeševati koristi prebivalstva in res želi prijateljskega razmerja med prebivalstvom in organi javne uprave —, načelo: da mora vsak uradnik popolnoma poznati jezik ljudstva. Naše ljudstvo pa mora gledati dan na dan, kako je sedanja uprava na vseh poljih naravnost in zasmeh temu edino pravilnemu načelu. Edino pravilnemu, pravimo. Kajti brez obratnega zaupanja med prebivalstvom in izvrševalci uprave, — ki se more razviti edino le, če more prebivalstvo govoriti z nameščencem neposredno, to je, v svojem jeziku —, je absolutno izključena uspešna in koristna uprava. Uradnik brez jezikovnega znanja je kolo, ki le ovira pravo, točno in vestno delovanje vsega stroja.

Tudi kritika, ki jo je Toggenburg izrekel o šolski politiki — posebno glede ljudskega šolstva —, je pravilna in opravljena. Govornik zahteva brezpogojno, neprikrajšano pravico za stariše, da morejo sami razpolagati s svojim otrokom, to je, da morejo pošiljati svojega otroka v tisto šolo, ki se njim primerna zdi. Izključeno mora biti vsako nasilje in vsako kakršnokoli korupcijsko, nemoralno sredstvo v svrhu pritiska na stariše. Imenitno jo je pogodil tirolski poslanec, ko je opozoril Italijo, kako zna tudi ona biti pravična in pametna, kjer — hoče! Daleč tam doli v Afriki, v Libiji, se morajo italijanski uradniki učiti arabskega jezika! V naše kraje pa ne sega ta pamet. Iz tega bi morali sklepati, da postavljajo gospodje v Rimu našo Krajino celo pod afriške kolonije, da smatrajo tukajšnje prebivalstvo za manj kulturno in manj vredno najnaravnnejših političnih jezikovnih in tudi človeških pravic. Po njihovem stoji Afričan v Libiji kulturno nad prebivalcem tukajšnje Krajine! Do takega gorostasnega zaključka moramo priti, če primerjamo gori označeno prakso v Libiji z ono v naših krajih! Kje je tu pravičnost, kje pamet? Njen dom je za slavno upravo tam doli v Afriki. Semkaj še ni dospela.

Le enemu naziranju poslanca Toggenburga glede pravice in oblasti starišev nad svojim otrokom ne bi mogli povsem pritrditi. On meni, da uprava tudi italijanskih starišev ne sme siliti, naj pošiljajo otroke v italijanske šole. Mi pa menimo, da naj se bramba te svobode lepo prepusti Italijanom samim. To je njihova domača stvar. Če hoče uprava pritiskati na italijanske stariše, da bodo pošiljali otroke v italijansko šolo, naj le! A! potem se mora tudi nasproti našim starišem ravnati po istem načelu: da jugoslovanski otrok spada edino le v jugoslovansko šolo! V tem je jedro vsega vprašanja. Mi ne smemo dopuščati, da bi uprava uveljavljala dvojno mero: eno za italijansko prebivalstvo, drugo, nasprotno pa za drugorodno!

Grof Toggenburg se je skliceval v svojem govoru na opetovano dane slovesne obljube, da uprava ne misli na raznarodovanje nemškega naroda. Tu je popolna analogija med nami in nemškimi državljani Italije. Tudi nam so bila ponovno podana povsem enaka zatrdila, ki pa se jih upravitelji tudi pri nas ne drže, marveč porabljajo vsa sredstva za raznarodovanja: naš jezik izganjajo iz uradov, naše šole zapirajo ali pa vsiljujejo vanje ljudi, ki naj bi polagoma napravili iz učilnice — raznarodovalnico; naše narodne znake označajo kot znake protidržavnega mišljenja. Z eno besedo: kratiti bi nam hoteli vsako svobodo, ki jim je sicer neprestano na jeziku!

Soglasno s Toggenburgom kličemo mogotcem v Rimu in v Trstu: edino sredstvo, ki more dovesti do mirnega sožitja med našim in italijanskim plemenom, je pot mirnega — sporazuma! In istotako v soglasju z južnotirolskim poslancem kličemo na ves glas, da je naše načelo stališče nezpremenljivo! Mi nismo nikaka južnoafriška kolonija! Ljudstvo naše se zaveda svoje nedotakljive pravice do samosvojege življenja in zahteva vse pogoje za samosvoj narodni in kulturni razvoj. V tem pogledu ne poznamo in ne bomo poznali nikakega odjenja. Če gospodje pričakujejo drugače, dokazujejo le, da so popolni nevedneži na polju manjšinske politike, da ne razumejo duše narodno zavednega ljudstva!

Vesti iz Goriškega

V Podgori so imeli veselico, ki je zelo lepo uspela. Značilno pri ti veselici je bilo to, da so komunisti nagajali na vse načine, da bi veselico preprečili, pretli so, celo k orožnikom so se zatekli. Čudimo se, da se zdi komunistom vsaka naša prireditve tako silno važna, in tako nevarna, da jo hočejo na vsak način preprečiti, da si trde v eni sapi, da so za izobrazbo in da se poživljajo na nas. V čem se razlikuje končno ena in ista igra, če je igrana na narodnem ali na komunističnem odru. Da, da, kadar postaneta »kultura« in »umetnost« samo sredstvo za politične cilje, začnemo skruniti celo mrlice.

Koliko prebivalcev ima Gorica? Kot poročajo z neke strani, ima Gorica po ljudskem štetju stalnih prebivalcev okrog 31.000, dasi jih je na anagrafičnem uradu zapisanih samo 28.000.

Tatovi so pridno na delu. Nekemu Pavlu Podgorniku, ki ima 20 let, stanujočemu v ul. Torriore 8 so ukradli tatovi za 9500 lir raznega blaga. — Par tatvin v vrednosti od 300—600 lir, skoraj ni vredno omenjati. — Trgovcu Krainerju so ukradli dva zavojja blaga v vrednosti 3500 lir. Sum je padel na nekega Mavricija Bradaschia, ki je zbežal, ko so ga obiskali orožniki, prijeli pa so nekega drugega ptička, Antona Široka. Dobili so tudi blago, ki je bilo ukradeno. — Lastnika gostilne pri »rdeči hiši« so okradli za nekaj škatel cigaret in za kolo v vrednosti 1200 lir. Poleg tega je bilo naznanjenih še mnogo drugih manjših tatvin. Ta obrt res cvete.

Ukraden križ. Nekega Jožefa Simonettija, starega 26 let, so ovdali, da so v njegovi posesti nekateri ukradeni cerkveni predmeti. Ko so Simonettija aretirali, je preiskava dognala, da je imel res pri sebi razpelo, ki je bilo v jezuitski kapeli.

Mladika št. 23—24 izide koj po novem letu. Radi preoblegla dela v tiskarni se je zakasnila. Naj naročniki blagovoljno prstet! — Za prihodnje leto bo »Mladika« stala v povečani in lepi obliki 20 lir, na kar opozorjamo vse stare in nove naročnike, da ne bo pomote pri plačevanju naročnine.

Prostovoljno gasilno društvo v Podbrdu. Občni zbor prost. gas. društva v Podbrdu se bo vršil dne 6. jan. 1922.

Cerkno. Glasbeno-recitacijski večer se bo vršil v nedeljo, dne 8. t. m. ob 4. uri popoldne v dvorani gosp. Franca Kavčiča v Cerkner. Sodelujejo: Srečko Kumar, pianist, Metod Pečernel, violonist, Anica Čok, pevka. Na sporedu so skladbe L. v. Beethovna, Fr. Chopina, Arn. Galliera in Vas. Mirka. — Recitirajo se odlomki iz Ivan Cankarjevih del. (Skladbe bo obrazložil Albert Širok.) — Cene: stojišča 2 lir. — Sedeži z vstopnino 3, 4, 5 lir.

Ajdovščina. O polomu v komunistični zadrugi v ajdovski predilnici smo izvedeli že to le: inventar se je sestavljal po fakturah. Primanjkljaj znaša 54.000 lir in se še vedno oglašajo ljudje z novimi terjatvami, ki so baže že dosegle svoto 16.000 lir. Upošteva naj se pri tem dejstvo, da obstoja konsumna zadruga še le 5 mesecev. Tako je za zadrugo. Pa tudi v politični organizaciji ni vse v redu. Komunistična organizacija se je pri nas ustanovila v septembru leta 1920. Od tedaj do danes se je »vplačalo 47.000 lir članarine. Mnogo se je zahtevalo v tem času od članov za razne štrajkajoče v Trstu in drugod. V take namene se je nabralo: 31. marca 1921, po 5 lir od člana, kar je zneslo 3140 lir; 18. maja 1921, po 5 lir od člana, skupaj 3225 lir; 28. maja 1921, po 5 lir od člana, kar je zneslo 3175 lir; 18. junija 1921, se je pobralo naknadno od mojstrov in uradnikov 785 lir; 29. oktobra 1921, se je pobrala od vsakega člana po ena dinara, kar je bilo 1000 lir. Vsega skupaj se je tedaj nabr. Vse navedene prispevke je pob. Tu pa tam je prepuštil odboru k tico za kritje upravnih stroškov, denarja pa je izginil ne ve se kar.

Sedaj pa vprašamo: kdo je ta Zadruga, ki se upa tako na debelo goljufati, bodisi pri konsumu, ki je bil v njej, bodisi pri komunistični organizaciji. Ta osebnost komunistične organizacije poslala komunistična stvo mu je zapadlo in razočarano. Kaj pa pravi. Oni pravijo, da Zaharija... on komunist, da je bil socialist ter da tudi delavstvo v predilnici ni bilo nikdar komunistično kakor tudi ni bila komunistična njegova organizacija itd. Razume se, da so to prazne kvante. Saj nismo gluhi in slepi, saj smo slišali, kako se je govorilo na shodih in za katero stranko se je agitiralo pri volitvah. Skoraj se nam ne zdi vredno dalje odgovarjati na duševne proizvode klobasulje v Delu. Saj je bilo Delo oni list, v katerem so bili zadnji komunistični izdihljaji za Ajdovščino.

Vsekakor zadene velika odgovornost za ta nečedno zadevo tukajšnji odbor, ker je zamenjal svojo dolžnost in ni bolje pazil na ptička Zaharijo. Vendar nečemo voljati, razkrivati in obtoževati. Samo delavcem kličemo, naj se strnejo naj že bodo pristajali katerekoli stranke, naj si podajo roke sebi v pomoč in naj ne verujejo preveč prerokom.

Iz Spodnje Tribine. G. Spazzapan daruje 135 lir za istrske žrtve.

Književnost in umetnost

Alojz Kraigher: Umetnikova Trilogija. V Ljubljani 1921. Samozaložba. Zanimiva knjiga. Cankarjevo življenje — vsaj del Cankarjevega življenja je v teh treh enodeljankah. V prvi ga vidimo v tujini, ko se odpravlja domov. V drugi ga vidimo na Rožniku, ko ga trgajo od tega ljubljenega moj kraja in ga silijo v mesto. V tretjem je Cankar z Jacinto pred nebeskimi vrati. Tu srečamo par tipičnih ljudi iz našega javnega življenja. Z velikim pogumom si jih je Kraigher privoščil in jim pravi po cankarsko nabodel satiričnih strelce v telo.

France Bevč: Pesmi se dobé vezane in broširane tudi v Trstu v knjigarnah Stoka in Trani. Cena L 3'50 in 4'50.

»Mladika« 1922. Ta naša najboljša ilustrirana družinska revija to — in onstran meje stane za leto 1922 v novi opremi in povečana 20 lir. — Denar je treba poslati na naslov: Uprava »Mladike«, Gorica, ul. Carducci 4.

Gregorčičeva številka »Mladike«. (Pomotoma zakasnelo.) Ob 15letnici Gregorčičeve smrti (24. XI. 1906.) je izšla »Mladika« (21—22), ki je posvečena velikemu našemu pesniku. Prinaša tole prelepo vsebino: 1. D. Detela: Vampir. — 2. Vodnik: Na daljni poti (pesem). — 3. Velikonja: V smrlinju. — 4. Sprejem slike svetogorske M. B. v Gorici (slika). — 5. Vodnik: Poletna pesem. — 6. Koder: Domače živali. — 7. Pternelji: Portret (intarzija). — 8. Spreved s sliko M. B. se pomika v mesto (slika). — 9. Spreved gre skozi gledališko ulico (slika). — 10. Pengov: Kopriva in vijolica. — 11. Goriška nar. noša v sprevedu (slika). — 12. Ločniskar: Na Gregorčičevem grobu (pesem). — 13. Simon Gregorčič (slika). — 14. Pastuškin: Pevcu-proroku (pesem). — 15. Dr. Lovrenčič: Simon Gregorčič. — 16. Gregorčič: Žev rodni dom — Gradišče (slika). — 17. Zguri: Simon Gregorčič (pesem). — 18. Belé: Olepševalne rime pri Gregorčiču. — 9. Bevč: Novoporočenca (pesem). — 20. Zenski svet. — 21. To in ono. — 22. Gregorčičev grob (slika). — Uprava: Gorica — Carducci 4. Urednik: Franc Bevč. — Ml.

NASIM NAROČNIKOM. Ker je med našimi naročniki mnogo takih, ki niso še poravnali naročnine do 31. t. m., jih prosimo tem potom, da to storijo že pred koncem leta.

Istočasno naznanjamo vsem naročnikom, da se mora plačevati naročnina v naprej in da velja le v tem slučaju cene, ki so označene na glavi lista, t. j. L 60 — letno, L 32 — polletno in L 19'50 trimesečno. Vsako zaostalo naročnino bomo računali od sedaj naprej po L 7' — mesečno.

Ker ima upravništvo z opomini na posameznike le nepotrebne stroške in zgubo časa, upamo, da se bo naša prošnja upoštevala.

PODLISTEK

KAPITAN MARRYAT

Leteči Holandec

Roman

(31)

Medtem pa je Mynheer Kloots mirno pusil iz svoje pipe niti najmanjše slutet, kaj se odigrava v kajuti, od časa do časa je pokusil iz steklenice žganj in se poigraval z medvedom Ivanom. Žival je vzbujala tudi Filipa in se sprehajala z njim gori in doli, kadar je imel straho.

Na ladji se je nahajala še ena oseba, na katero ne smemo pozabiti — namreč enooki krmar Schriften, ki je gojil neko teho sovraštvo proti mlademu junaku in njegovemu nememu prijatelju, medvedu.

Ker pa je Filip nosil naslov častnika, zato se ga Schriften ni upal javno razaliti, toda ga pa je po malem jezil, kjer se je le ponudila kakšna prilika in je pri motu zabavjal in zasmehoval Filipa. Napram medvedu pa je kazal svoje sovraštvo kar očito, sa je bilo redko,

da bi šel mimo njega, ne da bi mu dal breco, spremljajoč jo s surovo kletvijo. Čeprav se je zdelo, da na ladji niko ne ljubi tega človeka, temveč se ga vse boji in izogiba, je vseeno pridobil nad mornarji neko nadvlado, ki si je ni bilo mogoče razložiti.

Tako je bilo na krovu jadernice »Siling«, ko jo je — kot tudi druge ladje — kake dve dnevi vožnji od Rta oddaljalo presenetlo brezvetrije. Huda vročina je pripekala in Filip, ki je ležal pod šotorom, je valed prebude sparnosti zaspal. Toda naenkrat se je prebudil, tresoč se po vsem telesu kot da ga je čudno zabeležilo, in ko je od

Gospodarstvo

Tržaška kmetijska družba opozarja svoje člane, da se v svrhu naročitve na v Gorici novoustanovljeni »Gospodarski list« lahko prijavijo v njenem uradu.

Cenjenim članom in vsem kmetovalcem voje srečno in veselo novo leto.

Odbor Tržaške kmetijske družbe.

Predavanje o živinoreji in travništvu se bo vrtilo prihodnjo nedeljo ob 4. uri popoldne v prostorih konsumnega društva v Trebčah.

Svoboden izvoz žita iz Romunije. Doslej je imel izvozni monopol žita v Rumuniji poseben konsorcijski bank. Ministrski svet je sklenil uvesti svoboden izvoz žita.

Koliko premoža proda Čehoslovaška republika Avstriji? Po zadnjem dogovoru med čehoslovaško in avstrijsko republiko se je določilo, da se 510 vagonov premoža na dan zvešalo na 800 vagonov. Na ta način prihrani Avstrija pri vsakem vagonu 200 čs K ali 16.000 avstrijskih kron, t. j. dnevno 58.000 čs K, ki jih dobiva Avstrija od Češke kakor dario.

Svetovna žetev 1. 1921. Letošnja žetev je izpadla sledeče: Zedinjene države 96 milijonov kvaterov, Kanada 35 milijonov kvaterov, Indija 31 milj. kvaterov, Angleška 9 milijonov kvaterov, Francija 32½ milj. kvart. — Ogrska 22,8 milj. kvart., balkanske države 8 milj. kvaterov, Španija in Portugalska 19 milj. — Ostale evropske pokrajine 8 milj. kvart., severna Afrika in razni kraji 9½ milj. kvart.

Zlata pariteta v Avstriji. Za čas od 2. do 7. januarja 1922. je v Avstriji določena zlata pariteta na 1190 K.

Mali oglasi

NOVE POSTELJE L 95.—, vzmeti 55, žimnice 45, volnene 90, nočne omarice, chiffoniers, omare, popolne sobe po zmernih cenah. Via Fonderia 3. 2366

no ali dve postelji v najem. Rojan-S. Pietro 40, vrata 2. 2345

stanovanje s pohištvo. Scrocola S. Grbec. 2363

vežban pri konjih in za domača dela, se sprejme. Dominik Tence, Sv. Križ 2361

Pridem tudi na dom. IV. 2362

odstopim stanovanje. vo. 2364

UGLAŠEVANJE glasovirjev, vsakovrstne poprave in lekcije v vijolini. Turrini, Via Foscolo št. 6, vrata 13. 2365

PRIPOROČA se dobroznana brivnica Josip Jerman, Trst, ul. XXX. Ottobre 14. 237

UBIRALEC in popravilalec glasovirjev in harmonijev. Pečar Andrej, Trst, via Coroneo 1, V. nad.

POZOR AMERIKANCI! Proda se posestvo obstoječe iz dveh enonadstropnih hiš, (v eni se nahaja staroznana, dobrodoča gostilna) gospodarskega poslopja, njiv in dveh vrtov, od katerih eden je urejen za gostilno. Gostilna se nahaja tik farne cerkve v večjem kraju ob železnici. Ponudbe pod »Ugodna prilika« na upravnishvo lista. 2241

HISA v Meršah, občine Materija, v jako dobrem stanju in zemljišče se proda po ugodni ceni. Pojasnila daje J. Drožina, Padež 20, Vremski Britof. 2338

MOKO in kruh za prašiče ter lahek voziček na 4 kolesih prodam. S. Cillino sup. 1812 v hiši Kastelica. 2348

UČTELJ ali učiteljica se išče za podučevanje slovenskega jezika na podlagi italijanske. Cenjene ponudbe pod »Slovenščina« na upravnishvo. 2352

NOVE POSTELJE L 95.—, vzmeti L 60.—, volnene žimnice 130.— iz morske trave 50.—, ponočne omarice, umivalniki, schiffoniers, omare in popolna spalna soba po zmernih cenah. Fonderia 3. 2358

SPALNE SOBE od L 1600.— naprej, obedne L 3500.—, pisarne L 3000.—, lepe stolice za gostilne. Zaloge pohištva dunajskih tovarn. Via Udine 25. 2358

ISČEM kakršno si bodi službo v Trstu ali Jugoslaviji. Govorim štiri jezike. Naslov pri upravnishvu. 2344

NOVE POSTELJE iz trdega lesa L 100.—, vzmeti 55.—, žimnice 40.—, umivalniki, nočne omarice, chiffoniers, spalne sobe od L 1900 dalje. Fonderia 12, I. desno. 59

KUPUJEM dnevno cunjje čiste, bele in barvane, morsko travo in žimo, kakor tudi volno vsake vrste ter plačujem po najvišjih cenah. Cohen, Solitario 1. 67

POZOR! Srebrne krone in zlato po najvišjih cenah plačujem edini groist Bellei Vita, Via Madonna 10, I. 38

ZLATI in srebrne krone plačam več kot drugi kupci. Alberi Pavh, urar, Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 44

KRONE srebrne in zlato, plačujem po najvišjih cenah Pertot, Via S. Francesco 15, II. 50

NOVE POSTELJE za L 95.—, vzmeti L 60.—, volnene žimnice L 95.—, iz morske trave L 50.—, nočne omarice, umivalniki, chiffonier, omare in pohištvo za popolno sobo po izredno nizkih cenah. Fonderia 3. 2329

FLUID ZA KONJE, redilni prah za živino, vsakovrstna zdravila za živalske bolezni. Zaloge v lekarni, II. Bistrica. 62

ŽIVNOSTENSKA BANKA

PODRUŽNICA v TRSTU
Ulica Roma vogal ul. Mazzini. — Lastna palača.
Delniška glavica in rezervni sklad R. C. St. 225.000.000
Izvršuje kreditno vse bančno in monetarno transakcijo.
Uradno ure od 9-13

Roj. konsumno društvo

išče

krčmarja.

Ponudbe je nasloviti na g. Ferluga
ulica F. Filzi št. 17, I. nadstropje
do 5. januarja 1922. 1025

Proseško-Kontovelska posojilnica in hranilnica

sedaj

Kmetijsko-hranilna posojilnica in hranil. za tržaško okolico
registrirana zadruga z neom zavezo v Barkovljah
sprejema hranilne tudi od nečlanov.

Vloge nad L 5000 vezane vloge na odpoved
se obrestujejo

po 6%.

ter so krite z nad 10-milijonskim jamstvom.

Posojajo se kranilne pušice na dom.

V istem uradu posluje tudi:

Prodnikliski inšpektorat »FONDIARIA« in »VZAJEMNE ZAVAROVALNICE« za Jul. Krajino

kateri sprejema vsakovrstna zavarovanja: proti požaru, neugodam, tatvini, za otroško doto, proti neugodam in poginu goveje živine itd.

Urađuje se od 8-12 in od 15-19.

Tozadevna pojasnila daje:

Drag. Starec

1009 Produkt. inšpektor, Barkovlje-Riviera.

Zobozdravniški atelje**R. Kovačič**

teh. vod.

Via Valdirivo št. 33

nasproti kavarne »Roma« 1021

Sprejema od 9 do 13 in od 15 do 19

Debiasio & Domenis

Trst, via Coroneo 13, telefon 12-34

opozarja na novodošle velike partije steklenine, porcelane, emailirane kuhinjske posode in najrazličnejših šip v originalnih zabojih po najnižjih konkurenčnih cenah.

Vse blago je čiškega izvora. 33

VELIKO SKLADIŠČE KLOBUKOV

dežnikov, belih in pisanih, žepnih
robcev, možkih nogavic itd.
Trst - Corso V. E. III. N. CVENKEL, št. 24.

Kdor želi imeti krasno sliko po nizki ceni, naj se obrne samo na

Fotografski zavod DAGUERRE
Corso Vittorio Emanuele št. 39
Razglednice od 10 lir naprej

Neprekosljiva

je pristnost in kakovost

„ZELENEGA MILA“

ZNAMKA

FENDERL

izdelanega iz oljčnega olja brez vsake
druge primesi.

Belina in mehkoča perila, ki je prano s
ZELENIM MILOM FENDERL, je izredna.

Srečno novo leto! Prepričajte se!

A. Fenderl & C., Trst, Tovarna mila
Telefon št. 430 — Via del Ghirlandalo št. 1

Fr. Žagar & Vek. Plesničar

TRST - ulica Gaetano Donizetti št. 5 - TRST

Edina destilacija brinjevca in tropinovca

voščita

vsem svojim cenjenim odjemalcem,
znancem in prijateljem najsrečnejše leto

1922**ZAHVALA.**

Tem potom se srčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, cenj. učitelstvu za tolažbo v boleznih, in vsem, kateri so spremili na zadnji poti našega nepozabnega

LOJZETA

Posebno se zahvaljujemo preč. g. župniku Aleksandru Martellancu, g. dr. Bechtlingerju, »Sokolu«, kateri je mnogo pripomogel k lepo uspelemu pogrebu, domačim dekletom za spremstvo v narodnih nošah, gospodu voditelju Danevu in gospodu učitelju Cibicu za ganljive govore, učenki Vlasti Štola, pevskemu društvu »Majdrih«, »Kontovelskemu zboru«, pevskemu društvu »Adrija«, »Godbenemu društvu« za ganljive žalostinke na domu, v cerkvi in na grobu ter vsem darovalcem vencev in cvetic.

Bog plačaj vsem!

PROSEK, 31. decembra 1921.

Žalujoči družini
Bukavec in Lukša

1026

1922**Srečno in veselo novo leto**

voščijo vsem svojim cenjenim odjemalcem, gostom, klijentom, sorodnikom prijateljem in znancem v Trstu in na deželi naslednji denarni zavodl, tvrdke, zaloge, institucije, knjigarnice, krojačnice, gostilne, restavracije, posestniki itd. itd.

1922

TVRDKA Radoslav Petrič MALIRAT-PRAGA-TRST	Ivan Straus trgovina z mešanim blagom IDRIJA	Ravbar & Kandare trgovina z mešanim blagom Sv. M. Magd. Bivio 8	Martin Okretič mlinar NABREŽINA	Andrej Urdih trgovec TRST Via Battisti 9
A. Jaklič pekarna in slaščičarna SV. IVAN 629	Tvrdba za dražbeno prodajo E. Vianello TRST Via Chiozza 7, tel. 34-92	Adolf Gombač trgovec Podružnici: Sv. M. M. Sv. Ana 98 Sv. M. M. Sv. Ana Campanelle 587 TRST Via dell' Istria	Josip in Peter Rehar trgovina s kožami in usnjem TRST Via Molino a vento 7	Dominik Tence trgovec SV. KRIŽ PRI TRSTU
Gospodatsko pod. društvo V TREBČAH	Dragotin Vecchiet in Dragotin Gregorjč zaloga vina, žganja in likerjev TRST Via G. Donizetti 3	Jakob Taučer trgovina s premogom, ogljem in drvami TRST Via S. Zaccaria 3	KROJAČNICA Avgust Štular TRST Via S. Francesco d' Assisi 34, III.	Andrej Zafred trgovina manufakturne blaga TRST Via S. Lazzaro 8
Gombač Ferdinand trgovina z mešanim blagom TRST Via Rozzol-Molino a vento 25	Štrekelj Leopold trgovina jestvin TRST Piazza Garibaldi 6	Lovrenc in Franc Bizjak čevljarska mojstra POSTOJNA	Rudolf Drufovka Import-Export TRST Via Valdirivo 38	Štrancar Franc zaloga domačih vin TRST Via Cuncloli 8

1922

Srečno in veselo novo leto

voščijo vsem svojim cenjenim odjemalcem, gostom, klijentom, sorodnikom prijateljem in znancem v Trstu in na deželi naslednji denarni zavodi, trvdke, zaloge, institucije, knjižarne, krojačnice, gostilne, restavracije, posestniki itd. itd.

1922

Ivan Prelog trgovec TRST Via Molino a vento 1	TRGOVINA MANIFAK. BLAGA „Pri Slavcu“ TRST Via della Guardia (pri Sv. Jakobu) 26	Jerman Josip brivec TRST Via XXX. ottobre 14	Anton Renko trgovina jestvin TRST Campo S. Giacomo 16	Jakob Perhauc zaloga tu in inoz. žganja in likerjev TRST Via delle Acque 6
Karel in Julka Sosič Gostilna „Al buon Arrivo“ TRST Via Ghega 9	Zdravko in Angela Katnik TRST	Ernesto Violin mirotilnica TRST Sr. Ivan 1049	Josip Prelog, Antonov trgovina jestvin TRST Via della Guardia 44	Tomažič Ivan trgovec jestvin TRST Via Molino a vento 5
Alojzij Povh urar in zlatar TRST Piazza Garibaldi 2	TVRDKA Gregor Zidar & C. TRST	Jurij Černe trgovina jestvin TRST	Lovrenc Rebula lastnik pekarnice in slaščičarne TRST Via Udine št. 57	Zadnik Tomaž mesar TRST Piazza S. Giovanni 6
Franc Narobe trgovina jestvin in kolonijalnega blaga TRST Via Commerciale št. 18	Trgovina z izgotovljenimi oblekami „Alla Città di Londra“ TRST Via Roma 15 (prej Poste)	Dreossi & Co trgovina železnin in kovin TRST Piazza Oberdan	KROJAČNICA Ivo Krošelj TRST Via Roma 15 (prej Poste)	Rafaela Krošelj papirnica BARKOVLJE Narodni dom
Fran Szolik žganjarna TRST Via Trento 18	Marija Szolik žganjarna TRST Via Media 22	Fany vd. Milič pekarna in slaščičarna TRST Largo Boschetto št. 556	Žgur Leopold trgovina jestvin TRST Via Roma št. 15	A. Ferfolja veletržec TRST
Ivan Bidovec trgovina jestvin in kolonijal TRST Via Genova št. 13	Delavsko konsumno društvo TRST-SV. JAKOB	Jakob Levi prodajalna vsakovrstnega blaga, galanterij in tkanin samo na debelo TRST Via S. Nicolò 19	M. German cvetličar TRST Via Roma 13 in V. M. Buonarroti 28	Gentili & Križmančič trgovina manufakturnega blaga TRST Via Mazzini 40 (vogal via S. Lazzaro)
TVRDKA Jakob Vatovec nasl. TRST	PODRUŽNICA Ljubljanske kreditne banke TRST Via XXX. ottobre št. 11	Albert Povh urar TRST Via Mazzini 46	Zadružna štedionica reg. zadruga na ogran. jamčenje TRST Piazza della Borsa 3	Franc Renko trgovina jestvin TRST Via dell' Istra 66
Čevljarnica Micolich TRST Via Udine 32, vogal via L. Ariosto	Alessandro Levi-Minzi Zaloga pohištva TRST Via dei Rettori 1, via Malcanton 7, 13, 14 blizu Piazza Unità	Josip Furlan gostilna „Andemo de Franz“ TRST Via Geppa 18	Hinko in Zofija Kosič restavracija Narodni dom Maribor-Jugoslavija	TVRDKA Ant. Vouk TRST Via Torre bianca 4
Fran Millionig trgovina jestvin TRST Piazza Oberdan 5	TVRDKA I. Stein Cadel pismen in cigar, papir in razgednice TRST Via Malcanton 4	Sever & Komp. TRST	Antonija I. olja Rieger damska krojačnica TRST Via Commerciale 3	Jakob Kosmerlj trgovina jestvin TRST Centrala Via Roma 13 (prej Poste) Podružnica Via SS. Martiri šte. 11
M. Aite trgovina manufakturnega blaga TRST Via Mazzini 37	TVRDKA Alarico Lantscher lastnik UGO de VISINTINI TRST Via Roma 28	Karol Hreščak žganjarna TRST Via Udine št. 27	Ivan Kerže zaloga posode TRST Piazza S. Giovanni 1	Adolf Milanič krojač BARKOVLJE
Knjižarna K. T. D. reg. zad. z om. jam. GORICA Montova hiša	Jadranska banka TRST	Josip Dolčič Zaloga kislega zelja, krompirja in fižola TRST Via Sorgente 9	Viktor Štoka Zaloga vina in buffet TRST Via Petronio 24	TVRDKA Pellegrino Cincelli Zaloga kož in usnja TRST Via Malcanton 9
Živnostenská Banka Podružnica v Trstu (lastna palača) TRST Via Roma, vogal via Mazzini	TVRDKA J. Race & drug Zaloga vina, špirita in likerjev TRST Via Grumula 2	Karl Wleninger Restavracija „Alla Borsa Vecchia“ TRST	Ivančič Jakob Gostilničar TRST Via dell' Istra 10	Biaggini Ivan trgovina jestvin TRST Via Giulia 23
Gospodarsko društvo Narodni dom SV. IVAN	Vekoslav Kodrič SV. M. MAGDALENA 59	Andrej Grgič Gostilničar in tovarna oplovrke BAZOVICA	Kmetijska zadruga TRST Via Raffineria 7, Telefon 34-75 vsem svojim članom	Rozalija Čeket Gostilna pri Roži TRST Via Solitaria 21